

SZTAB GENERALNY ODDZIAŁ VII (NAUKOWY)

PRZEPISY SŁUBOWE.

PRZEPISY

DO OCENY ZDOLNOŚCI
DO SŁUŻBY WOJSKOWEJ

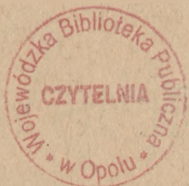
(P. O. Z. S. W.)

WARSZAWA — 1919
NAKŁADEM KSIĘGARNI WOJSKOWEJ

PRZEPISY
DO OCENY ZDOLNOŚCI
DO SŁUŻBY WOJSKOWEJ
(P. O. Z. S. W.)

CM 313690

Druk L. Bilińskiego i W. Maślanklewicza, Nowogrodzka 17.

Wpisano do Księgi Akcesji

Akc. D1 nr 127 CM /2011/

PRZEDMOWA.

Nie mając w danej chwili możności drukowania całych Przepisów do oceny zdolności do służby wojskowej, postanowiłem wydać przynajmniej Załącznik 1., obejmujący tabelaryczne zestawienie wszystkich chorób, wad i ułomności cielesnych, według ich istotnego znaczenia.

Winienem jednak dać tu kilka słów wyjaśnienia.

Tabele ułożone są w pięciu kolumnach.

Kolumna A—bez zastrzeżeń zdolni nawet do służby czynnej z bronią i w polu.

„ B — warunkowo zdolni do służby czynnej bez broni, do rezerwy, niezdolni do służby w polu.

„ C (niem. Z.) — czasowo niezdolni.

„ D (niem. L.) — dłużej niezdolni.

„ N (niem. U.) — niezdolni zupełnie.

Przy badaniu rekrutów należy w listach ewidencyjnych odnotować literę, oznaczającą kolumnę, i cyfrę, określającą rubrykę. Adnotacje te są potrzebne nie tylko u poborowych, uznawanych za niezdolnych, ale też u osób, podciągniętych pod kategorię A. W ten sposób częstokroć zos aje ustalona ważna podstawa dla późniejszych roszczeń odszkodowania i t. d.

Edward Loth, lekarz major.

ZESTAWIENIE

wad, chorób i ułomności, które są miarodajne dla oceny zdolności do czynnej służby z bronią i bez broni (od Nr. 40—43 tychże przepisów), jak również dla oceny zdolności wyćwiczonych żołnierzy i rekrutów.

Dla oceny zdolności do czynnej służby z bronią, miarodajna jest jedynie kolumna A. Dowództwa nie są własne do wydawania odrębnych rozporządzeń lub wskazówek w tym względzie.

UWAGI.

1. Jeżeli występuje pojedyncza wada podług załącznika 1. A. w stopniu tak silnym, że wyklucza zdolność do czynnej służby z bronią, to wówczas należy poborowych, jako niezdolnych do służby polowej, wpisać do rezerwy, wyszkolonych żołnierzy uznać za niezdolnych do służby polowej. W podobnych wypadkach w spisach trzeba zanotować: jak np.: „1. A. 40 silne. (Załącz. 1. A., u w. 1).“
2. Następnie można napotkać jednocześnie kilka nieznacznych ułomności, wykazanych w załączniku 1. A, które, wzięte każda z osobna, nie wykluczają wprowadzić uzdolnienia do czynnej służby, wzięte jednak razem, mogą spowodować zupełną niezdolność; w podobnych razach należy poborowych przypisać do rezerwy, a wyszkolonych już żołnierzy—ze służby polowej; Wszystkie wady należy zanotować pojedynczo, dodając „załącznik 1, A., u w. 2“.
3. Jeżeli wady przytoczone pdg. załącznika 1. D. należą do bardzo ciężkich, natenczas należy żołnierza uznać, na podstawie każ-

dego poszczególnego paragrafu, za niezdolnego nawet do pospolitego ruszenia i od wojska zupełnie uwolnić.

4. Jeżeli przedstawione choroby i ułomności należą do średnio ciężkich pdg. załącznika I. N., a dany żołnierz nadaje się do służby bez broni i może pełnić w wojsku wszelkie czynności, odpowiadające jego fachowi lub uzdolnieniu, natenczas należy go zaliczyć do pospolitego ruszenia I kategorii.
-

Z d o l n i		
Bez zastrzeżeń		Czasowo
Załącznik 1. A.	Załącznik 1. B.	Załącznik 1. C.
Drobne wady cielesne, nie przeszkadzające w pełnieniu czynnej służby z bronią, a u wyćwiczonych już żołnierzy nie wykluczające zdolności do służby w polu.	Cielesne wady i ułomności, wykluczające zdolność do czynnej służby z bronią, natomiast pozwalające na służbę czynną bez broni w rezerwie, a u wyszkolonych już żołnierzy wyłączające jedynie służbę w polu.	Choroby i uszkodzenia, które tylko czasowo czynią niezdolnymi do służby, lecz mogą być usunięte lub zmniejszone do tego stopnia, że może nastąpić zupełna lub warunkowa zdolność do służby polowej lub garnizonowej (wedł. 1. A lub 1. B).
		1 Ogólna niemoc bez dalszych wad cielesnych—powstała wskutek cielesnego niedorozwoju. Wycieńczenie lub niemoc całego ciała, albo też pojedynczych organów z powodu długotrwałych chorób lub okaleczeń.
3 Pojedyncza, łagodna wysypka skórna; małe wrzody, powstałe z wewnętrznych przyczyn i pozostałe po nich blizny, nie otoczone rozszerzonymi żyłami.		3 Choroby skóry i organów pochodnych.
5 Małe, łagodne nowotwory lub kostne narośle, nie zawadzające w służbie wojskowej.		5 Łagodne nowotwory lub narośle kostne, przeszkadzające w noszeniu wojskowej odzieży i uzbrojenia, lub też tamujące swobodne ruchy ciała

Niezdolni

Dłużej

Załącznik 1. D.

Numer

Choroby i ułomności, które wykluczają czynną służbę z bronią i w rezerwie, nie wykluczają jednak zdolności do służby bez broni, jak i w obronie krajowej. Choroby, wypisane rozstawionych drukami, czynią niezdolnymi nawet do służby bez broni, a u wyszkolonych już żołnierzy—wykluczają nawet służbę w garnizonie. Zdolność do służby polowej zostaje przez tę kategorię wyłączona.

Niezdolni zupełnie

Załącznik 1. N.

Numer

Ułomności i choroby, które wykluczają służbę w wojsku i w rezerwie z bronią i bez broni na stałe; czynią niezdolnymi nawet i w obronie krajowej, jak również wykluczają zdolność do służby garnizonowej wyćwiczonych już żołnierzy.

1 Słaba budowa kości i mięśni, albo ogólna słaba budowa ciała, jak również zmniejszona wytrzymałość fizyczna i przytępienie umysłowe, powodujące niemożność zadość uczynienia wymaganiom czynnej służby z bronią lub w rezerwie.

1 Kalectwa i zniekształcenia całego ciała. Przedmiotowo wykazana pozostała słaba budowa ciała lub pojedynczych części (członków).

2 Nadmierna otyłość, powodująca zaburzenia organów wewnętrznych.

2 Nadmierna otyłość, ograniczająca swobodne ruchy ciała.

3 Chroniczne choroby skóry i organów pochodnych, które swoim umiejscowieniem, przebiegiem lub też rozmiarami utrudniają pełnienie czynnej służby z bronią.

3 Chroniczne, szczególnie wzbudzające obrzydzenie lub też zaraźliwe choroby skóry i organów pochodnych.

4 Znaczne chroniczne nabrzmienia gruczołów, chroniczne owrzodzenia gruczołów, żoły (skrofule).

5 Złośliwe nieuleczalne nowotwory; wielkie narośle i wyrostki, przeszkadzające w czynnościach ważnych (głównych) części ciała.

Z d o l n i					
Bez zastrzeżeń		Warunkowo		Czasowo	
Załącznik 1. A.		Załącznik 1. B.		Załącznik 1. C.	
Numer	Drobne wady cielesne, nie przeszkadzające w pełnieniu czynnej służby z bronią, a u wyćwiczonych już żołnierzy nie wykluczające zdolności do służby w polu.	Numer	Cielesne wady i ułomności, wykluczające zdolność do czynnej służby z bronią, natomiast pozwalające na służbę czynną bez broni w rezerwie, a u wyszkolonych już żołnierzy wyłączające jedynie służbę w polu.	Numer	Choroby i uszkodzenia, które tylko czasowo czynią niezdolnymi do służby, lecz mogą być usunięte lub zmniejszone do tego stopnia, że może nastąpić zupełna lub warunkowa zdolność do służby polowej lub garnizonowej (wedł. 1. A lub 1. B).
6	Dobrze wyleczone złamania kości.			6	Choroby, względnie wady organów ruchu (kości, mięśnie i t. d.).
7	Powierzchnowe, wskutek ich umiejscowienia nie przeszkadzające blizny po przebytych operacjach lub skaleczeniach.				
				9	Choroby układu chłodnego (przewodów limfatycznych), krwi, organów krwiotwórczych.
				15	Choroby systemu nerwowego.

Niezdolni

Dłużej		Niezdolni zupełnie	
Załącznik 1. D.		Załącznik 1. N.	
Numer	Choroby i ułomności, które wykluczają czynną służbę z bronią i w rezerwie, nie wykluczają jednak zdolności do służby bez broni, jak i w obronie krajowej. Choroby, wypisane rozstawionym drukiem, czynią niezdolnymi nawet do służby bez broni, a u wyszkolonych już żołnierzy — wykluczają nawet służbę w garnizonie. Zdolność do służby polowej zostaje przez tę kategorię wyłączona.	Numer	Ułomności i choroby, które wykluczają służbę w wojsku i w rezerwie z bronią i bez broni na stałe; czynią niezdolnymi nawet i w obronie krajowej, jak również wykluczają zdolność do służby garnizonowej wyćwiczonych już żołnierzy.
		6	Chroniczne, znaczniejsze cierpienia kości i ich skutki (jak np. pruchnienie kości).
7	Blizny, które w wojskowej służbie przeszkadzają w użyciu niektórych części ciała, lub też utrudniają noszenie wojskowej odzieży lub uzbrojenia. Blizny, które w znacznym stopniu oszpecają	7	Bardzo obszerne lub zrosnięte z kośćmi blizny, które przeszkadzają w użyciu pewnych części ciała albo zupełnie uniemożliwiają noszenie wojskowej odzieży lub uzbrojenia, albo silnie oszpecają.
		8	Znaczne zwyrodnienie i t. p. mięśni i ścięgien, przeszkadzające w ich użyciu.
		9	Chroniczny stan chorobliwy układu chłonnego, krwi i organów krwiotwórczych (leukemja, anemja złośliwa i t. d.)
		10	Krwawiączka (haemophilia).
		11	Zwykła moczówka.
		12	Moczówka cukrowa.
		13	Chroniczna, przedmiotowo udowodniona dna (arthritis urica).
		14	Chroniczny reumatyzm stawowy i powtarzające się ostre zniekształcenie zapalenia stawów (arthritis deformans).
		15	Minione albo jeszcze istniejące choroby umysłowe lub wrodzona nieudolność umysłowa i psychicznie-chorobliwe usposobie-

Z d o l n i					
Bez zastrzeżeń		Warunkowo		Czasowo	
Załącznik 1. A.		Załącznik 1. B.		Załącznik 1 C.	
Numer	Drobne wady cielesne, nie przeszkadzające w pełnieniu czynnej służby z bronią, a u wyćwiczonych już żołnierzy nie wykluczające zdolności do służby w polu.	Numer	Cielesne wady i ułomności, wykluczające zdolność do czynnej służby z bronią, natomiast pozwalające na służbę czynną bez broni w rezerwie, a u wyszkolonych już żołnierzy wyłaczające jedynie służbę w polu.	Numer	Choroby i uszkodzenia, które tylko czasowo czynią niezdolnymi do służby, lecz mogą być usunięte lub zmniejszone do tego stopnia, że może nastąpić zupełna lub warunkowa zdolność do służby polowej lub garnizonowej (wedł. 1. A lub 1. B).
				20	Choroby organów ochronnych oka (powiek, spojówek, kanałów łzowych).

N i e z d o l n i

Dłużej		Niezdolni zupełnie	
Załącznik 1. D.		Załącznik 1. N.	
Numer	Choroby i ułomności, które wykluczają czynną służbę z bronią i w rezerwie, nie wykluczają jednak zdolności do służby bez broni, jak i w obronie krajowej. Choroby, wypisane rozstawionym drukiem, czynią niezdolnymi nawet do służby bez broni, a u wyszkolonych już żołnierzy — wykluczają nawet służbę w garnizonie. Zdolność do służby polowej zostaje przez tę kategorię wyłączona.	Numer	Ułomności i choroby, które wykluczają służbę w wojsku i w rezerwie z bronią i bez broni na stałe; czynią niezdolnymi nawet i w obronie krajowej, jak również wykluczają zdolność do służby garnizonowej wyćwiczonych już żołnierzy.
			nie, przeszkadzające wyćwiczenie w służbie wojskowej.
		16	Udowodniona epilepsja.
		17	Chroniczne choroby mózgu lub rdzenia pachyżowego.
18	Chroniczne cierpienia nerwowe, które jednak nie tamują ruchu członków i nie powodują ogólnej stałej niezdolności do pracy oraz nie są związane z częstą utratą przytomności.	18	Inne poważniejsze chroniczne cierpienia nerwowe.
19	Zniekształcenia lub wgniecenia czaszki albo zanik tkanek, utrudniający noszenie wojskowego nakrycia głowy.	19	Zniekształcenia, narośle, znaczne wklęslenia czaszki, utrata tkanek albo inne ciężkie uszkodzenia kości czaszki.
20	Słabe odwrócenie jednej lub obu powiek na zewnątrz lub do wewnątrz, rozległe zrosty spojówki powiek i gałki ocznej; brak albo przeszkadzające ustawienie do wewnątrz rzęs; chroniczne choroby spojówek lub brzegów powiek ocznych (jaglica).	20	Chroniczne choroby powiek ocznych z ciężkimi zmianami (jaglica).
		21	Chroniczne choroby spojówki ocznej z pozostałymi zmianami (jaglica).
22	Zapalenie kanałów łzowych, nieuleczalne	22	Nieuleczalne ciężkie cierpienia kanałów łzowych.

Z d o l n i					
Bez zastrzeżeń		Warunkowo		Czasowo	
Załącznik 1. A.		Załącznik 1. B.		Załącznik 1. C.	
Numer		Numer		Numer	
	Drobne wady cielesne, nie przeszkadzające w pełnieniu czynnej służby z bronią, a u wyćwiczonych już żołnierzy nie wykluczające zdolności do służby w polu.		Cielesne wady i ułomności, wykluczające zdolność do czynnej służby z bronią, natomiast pozwalające na służbę czynną bez broni w rezerwie, a u wyszkolonych już żołnierzy wyłączone jedynie służbę w polu.		Choroby i uszkodzenia, które tylko czasowo czynią niezdolnymi do służby, lecz mogą być usunięte lub zmniejszone do tego stopnia, że może nastąpić zupełna lub warunkowa zdolność do służby polowej lub garnizonowej (wedł. 1. A lub 1. B).
23	Nieznaczną zezowatość,	23	Zezowatość; gdy jedno oko znajduje się w położeniu normalnym, drugie dotyka brzegiem rogówkę wewnętrznego lub zewnętrznego kąta powiek.	23	Choroby oczu (mięśni, części, przepuszczających światło, i błon wewnętrznych).
24	Plamy na rogówkach, o ile centralna siła wzroku na lepszym oku wynosi więcej niż $\frac{1}{2}$				
25	Obniżenie siły wzroku, tak aby wynosiła więcej niż $\frac{1}{2}$ na lepszym oku (po ewentualnem złagodzeniu przez szkła)				
26	Krótkowzroczność, wyrównana przez szkła wkłesłe do 6,5				

Niezdolni

Dłużej		Niezdolni zupełnie	
Załącznik 1. D.		Załącznik 1. N.	
Numer	Choroby i ułomności, które wykluczają czynną służbę z bronią i w rezerwie, nie wykluczają jednak zdolności do służby bez broni, jak i w obronie krajowej. Choroby, wypisane rozstawionym drukiem, czynią niezdolnymi nawet do służby bez broni, a u wyszkolonych już żołnierzy — wykluczają nawet służbę w garnizonie. Zdolność do służby polowej zostaje przez tę kategorię wyłączona.	Numer	Ułomności i choroby, które wykluczają służbę w wojsku i w rezerwie z bronią i bez broni na stałe; czynią niezdolnymi nawet i w obronie krajowej, jak również wykluczają zdolność do służby garnizonowej wyćwiczonych już żołnierzy.
	zwężenie lub ścieśnienie kanałów łzowych, chroniczne choroby gruczołów łzowych.		
23	Drgawki oczu.	23	Nieuleczalne porażenie mięśni oka.
25	Niezborność (astygmatyzm), jeżeli możność widzenia wynosi po zastosowaniu szkieł sferycznych dla lepszego oka połowę; ogólnie zaś więcej niż $\frac{1}{4}$ i jeżeli szkła nie są stale noszone. U ludzi, przyzwyczajonych nosić szkła cylindryczne, można się opierać na uzyskanej w ten sposób sile wzroku.	25	Obniżenie siły wzroku*) lepszego oka do $\frac{1}{2}$ i niżej (po zastosowaniu szkieł).
26	Krótkowzroczność, wyrównana przez wkleśnięte szkła o większej		

*) Podług tego należy oceriać te stałe ślepoty nocne (kurza ślepotą), powodujące zaburzenia wzroku, nawet jeżeli przegląd przy dziennym świetle dał dobre wyniki siły wzroku.

Z d o l n i

Bez zastrzeżeń		Warunkowo		Czasowo	
Załącznik 1. A.		Załącznik 1 B		Załącznik 1. C.	
Numer	Drobne wady cielesne, nie przeszkadzające w pełnieniu czynnej służby z bronią, a u wyćwiczonych już żołnierzy nie wykluczające zdolności do służby w polu.	Numer	Cielesne wady i ułomności, wykluczające zdolność do czynnej służby z bronią, natomiast pozwalające na służbę czynną bez broni w rezerwie, a u wyszkolonych już żołnierzy wyłaczające jedynie służbę w polu.	Numer	Choroby i uszkodzenia, które tylko czasowo czynią niezdolnymi do służby, lecz mogą być usunięte lub zmniejszone do tego stopnia, że może nastąpić zupełna lub warunkowa zdolność do służby polowej lub garnizonowej (wedł. 1. A lub 1. B).
	mr. dyoptrji, dopóki siła wzroku wynosi więcej niż $\frac{1}{3}$ na lepszym oku.*)				
28	Niezdolność różnicowania koloru.				
31	Nieznaczne przytępienie słuchu **) jednego ucha.	31	Nieznaczne, stałe przytępienie słuchu **) obydwóch uszu lub silniejsze przytępienie słuchu ***) jednego ucha przy dobrym słuchu drugiego.	31	Choroby uszów.

*) Ludzi, u których lepsze jest lewe oko, o ile możności nie należy przydzielać do piechoty i strzelców, gdyż to utrudniać będzie wyszkolenie (do lewego strzału).

**) Wykazany tu stopień słuchu obejmuje oddalenie od 4 mtr. do najwyżej 1 mtr.

***) Wymieniony stopień złego słuchu obejmuje odległość mniej niż 1 mtr.

Niezdolni

Dłużej		Niezdolni zupełnie	
Załącznik 1. D.		Załącznik 1. N.	
Numer	Choroby i ułomności, które wykluczają czynną służbę z bronią i w rezerwie, nie wykluczają jednak zdolności do służby bez broni, jak i w obronie krajowej. Choroby, wypisane rozstawionych drukiem, czynią niezdolnymi nawet do służby bez broni, a u wyszkolonych już żołnierzy—wykluczają nawet służbę w garnizonie. Zdolność do służby polowej zostaje przez tę kategorię wyłączona.	Numer	Ułomności i choroby, które wykluczają służbę w wojsku i w rezerwie z bronią i bez broni na stałe; czynią niezdolnymi nawet i w obronie krajowej, jak również wykluczają zdolność do służby garnizonowej wyćwiczonych już żołnierzy.
	siłę 6,5 dyoptrji, dopóki siła wzroku lepszego oka wynosi więcej niż $\frac{1}{2}$ normalnej siły wzroku.		
27	Ślepotą jednego oka, jeżeli zdolność widzenia drugiego (bez ewent. zastosowania szkieł) wynosi przeszło połowę normalnej siły wzroku	27	Ślepotą obydwuch oczu lub jednego oka, jeżeli zdolność widzenia drugiego oka (bez zastosowania szkieł) wynosi tylko połowę lub jeszcze mniej normalnej siły wzroku.
		29	Chroniczne choroby głębszych części jednego oka.
30	Brak muszli usznej.		
31	Przytępienie słuchu w wysokim stopniu lub głuchota jednego ucha przy zmniejszonej zdolności drugiego ucha.	31	Stałe silniejsze przytępienie lub głuchota obydwuch uszu.

Z d o l n i					
Bez zastrzeżeń		Warunkowo		Czasowo	
Załącznik 1. A.		Załącznik 1. B.		Załącznik 1. C.	
Numer		Numer		Numer	
	Drobne wady cielesne, nie przeszkadzające w pełnieniu czynnej służby z bronią, a u wyćwiczonych już żołnierzy nie wykluczające zdolności do służby w polu.		Cielesne wady i ułomności, wykluczające zdolność do czynnej służby z bronią, natomiast pozwalające na służbę czynną bez broni w rezerwie, a u wyszkolonych już żołnierzy wyłączające jedynie służbę w polu.		Choroby i uszkodzenia, które tylko czasowo czynią niezdolnymi do służby, lecz mogą być usunięte lub zmniejszone do tego stopnia, że może nastąpić zupełna lub warunkowa zdolność do służby polowej lub garnizonowej (wedł. 1. A iub 1. B).
		32	Stale przedziurawienie jednego lub obydwuch bębneków bez ropienia ucha środkowego.		
33	Zwężenie kanałów nosowych bez istotnej przeszkody w oddychaniu.			33	Choroby nosa i jam bocznych.
					Choroby i wady ust, jamy ustnej i gardła.
39	Złe zęby.	39	Brak wszystkich siekaczy, kłów i pierwszych trzonowych zębów w jednej szczęcie przy		

Nie z d o l n i

Dłużej		Niezdolni zupełnie	
Załącznik 1. D.		Załącznik 1. N.	
Numer	Choroby i ułomności, które wykluczają czynną służbę z bronią i w rezerwie, nie wykluczają jednak zdolności do służby bez broni, jak i w obronie krajowej. Choroby, wypisane rozstawionym drukiem, czynią niezdolnymi nawet do służby bez broni, a u wyszkolonych już żołnierzy—wykluczają nawet służbę w garnizonie. Zdolność do służby polowej zostaje przez tę kategorię wyłączona.	Numer	Ułomności i choroby, które wykluczają służbę w wojsku i w rezerwie z bronią i bez broni na stałe; czynią niezdolnymi nawet i w obronie krajowej, jak również wykluczają zdolność do służby garnizonowej wyćwiczonych już żołnierzy.
32	Ciężkie chroniczne choroby ucha (jak naprz. długotrwałe ropienie ucha środkowego, skleroza i t.d.).	32	Nieuleczalne ciężkie choroby jednego ucha.
33	Silne zwężenie kanału nosowego, tamujące oddech.	33	Urata lub znaczniejsze zezspечение nosa przez złamanie kości lub uszkodzenie chrząstki nosowej.
34	Chroniczne choroby, narośle i t. d. nosa i jego jam bocznych.	34	Ciężkie (wzbudzające obrzędzenie) choroby nosa i jam bocznych.
		35	Stała przetoka ślinna.
		36	Nadmierne zrośnięcia warg i policzków, częściowe oszpecenie lub zniekształcenie ust.
37	wady podniebienia, języka albo jamy ustnej, przeszkadzające w połykaniu lub wymowie.	37	Skomplikowana wargą zajęcza, rozszczepione podniebienie, całkowity lub częściowy brak, przedziurawienie lub porażenie podniebienia miękkiego, utrudniające połykanie lub wymowę.
		38	Znaczne zwiększenie lub utrata tkanki językowej, wielce utrudniające połykanie lub wymowę.
39	Brak poszczególnych zębów, jak: siekaczy, kłów i pierwszych trzonowych w jednej szczękce przy braku kilku zębów.	39	Istotna przeszkoda w żuciu, spowodowana przez brak albo wadę narządów żujących.

Z d o l n i		
Bez zastrzeżeń		Czasowo
Załącznik 1. A.	Załącznik 1. B.	Załącznik 1. C.
Numer	Numer	Numer
Drobne wady cielesne, nie przeszkadzające w pełnieniu czynnej służby z bronią, a u wyćwiczonych już żołnierzy nie wykluczające zdolności do służby w polu.	Cielesne wady i ułomności, wykluczające zdolność do czynnej służby z bronią, natomiast pozwalające na służbę czynną bez broni w rezerwie, a u wyszkolonych już żołnierzy wyłaczające jedynie służbę w polu.	Choroby i uszkodzenia, które tylko czasowo czynią niezdolnymi do służby, lecz mogą być usunięte lub zmniejszone do tego stopnia, że może nastąpić zupełna lub warunkowa zdolność do służby polowej lub garnizonowej (wedł. 1. A lub 1. B).
	dobrym zresztą uzębieniu i dobrym stanie odżywiania*).	
40) Nieznaczne jakanie się; nieuderzająca, niekiedy wadliwa wymowa.		
41) Nieznaczne wole—pełna lub wydęta szyja—jeżeli narodził przy lekkim nacisku nie sprawia trudności w oddychaniu.		
	42) Chroniczna chrypka bez głębszych chorób krtani.	42) Choroby krtani lub tchawicy.
44) Nieuderzająca krzywiznaszyi, podniesienie ramienia lub biodra, nie przeszkadzające w użyciu tych części ciała.		44) Choroby lub okaleczenia tułowia.

*) Do ludzi ze sztucznymi zębami nie można zastosować ogólnego prawidła o ich zdolności do służby wojskowej. Używanie sztucznego uzębienia nie wyklucza zdolności do służby wojskowej nawet, jeżeli bez niego odżywianie jest utrudnione.

Niezdolni

Dłużej		Niezdolni zupełnie	
Załącznik 1. D.		Załącznik 1. N.	
Numer	Choroby i ułomności, które wykluczają czynną służbę z bronią i w rezerwie, nie wykluczają jednak zdolności do służby bez broni, jak i w obronie krajowej. Choroby, wypisane rozstawionym drukiem, czynią niezdolnymi nawet do służby bez broni, a u wyszkolonych już żołnierzy—wykluczają nawet służbę w garnizonie. Zdolność do służby polowej zostaje przez tę kategorię wyłączona.	Numer	Ułomności i choroby, które wykluczają służbę w wojsku i w rezerwie z bronią i bez broni na stałe; czynią niezdolnymi nawet i w obronie krajowej, jak również wykluczają zdolność do służby garnizonowej wyćwiczonych już żołnierzy.
	bów w drugiej szczęcie lub przy widocznym złym stanie odżywiania.		
40	Silne jąkanie się.	40	Niemota i głuchoniemota.
41	Znaczne wole; przy lekkim nacisku na narząd oddychanie staje się utrudnione.	41	Nadmierne wole, które nawet w spokoju utrudniają oddychanie.
42	Chroniczna chrypka, poważnie przeszkadzająca w użyciu głosu.	42	Wady i znaczniejsze chroniczne cierpienia krtani lub tchawicy.
		43	Zwężenie przełyku.
		44	Niezwykła krzywizna szyi, tamująca zdolność poruszania.

Z d o l n i			
Bez zastrzeżeń		Warunkowo	Czasowo
Załącznik 1. A.		Załącznik 1. B.	Załącznik 1. C.
Numer		Numer	Numer
	Drobne wady cielesne, nie przeszkadzające w pełnieniu czynnej służby z bronią, a u wyćwiczonych już żołnierzy nie wykluczające zdolności do służby w polu.	Cielesne wady i ułomności, wykluczające zdolność do czynnej służby z bronią, natomiast pozwalające na służbę czynną bez broni w rezerwie, a u wyszkolonych już żołnierzy wyłaczające jedynie służbę w polu.	Choroby i uszkodzenia, które tylko czasowo czynią niezdolnymi do służby, lecz mogą być usunięte lub zmniejszone do tego stopnia, że może nastąpić zupełna lub warunkowa zdolność do służby polowej lub garnizonowej (wedł. 1. A lub 1. B).
45	Nieznaczne częściowe zboczenie, jak również brak normalnej krzywizny kręgosłupa, nie przeszkadzające w ruchach.	45 Tak zwane wklęsłe plecy, przez co kręgosłup u góry zostaje przechylony z nadmiarem do tyłu, wskutek czego dolna część jest silnie ku przodowi podana.	
46	Nieprawidłowości kształtów nawet silnie zbudowanej klatki piersiowej (jak np. forma łódkowata, wklęsłe piersi i t. p. w nieznacznym stopniu).		
			47 Choroby płuc i opłucnej.

N i e z d o l n i

Dłużej		Niezdolni zupełnie	
Załącznik 1. D		Załącznik 1. N.	
Numer	Choroby i ułomności, które wykluczają czynną służbę z bronią i w rezerwie, nie wykluczają jednak zdolności do służby bez broni, jak i w obronie krajowej. Choroby, wypisane rozstawionym drukiem, czynią niezdolnymi nawet do służby bez broni, a u wyszkolonych już żołnierzy—wykluczają nawet służbę w garnizonie. Zdolność do służby polowej zostaje przez tę kategorię wyłączona.	Numer	Ułomności i choroby, które wykluczają służbę w wojsku i w rezerwie z bronią i bez broni na stałe; czynią niezdolnymi nawet i w obronie krajowej, jak również wykluczają zdolność do służby garnizonowej wyćwiczonych już żołnierzy.
45	Chorobliwe zmiany kręgosłupa (krzywizny i t. p.) bez przeszkody w ruchach.	45	Wydatne skrzywienie lub inne wady kręgosłupa, przeszkadzające w ruchach.
46	Słabe piersi*); uderzające zmiany kształtów (jak np. w wysokim stopniu łódkowata lub wklęsła klatka piersiowa).	46	Dziwaczna klatka piersiowa.
47	Chroniczne choroby organów oddechowych, nie wywierające wybitnego wpływu na ogólny stan ciała.	47	Chroniczne choroby płuc lub opłucnej, które powodują istotne zaburzenia w oddychaniu albo też wywierają szkodliwy wpływ na cały organizm.
48	Astmatyczne dolegliwości niezna- cznego stopnia, spowodowane np. przez niewielką rozedmę	48	Astmatyczne dolegliwości wyższego stopnia nawet i bez

*) Obwód piersi, których pomiary każdorazowo są wciągane na listę, nie może nigdy dać stanowczej podstawy do oceny o zdolności do służby wojskowej. Człowiek, którego klatka piersiowa w czasie zatrzymania dechu (po głębokiem wdechu) nie osiąga połowy swego wzrostu, może przez wzgląd na inne jego proporcje ciała, szczególnież dostateczne rozwinięcie piersi, być zdolnym do służby linjowej lub w rezerwie, o ile zdolność rozszerzania się klatki piersiowej nie wynosi mniej niż 5 cmt.

Z d o l n i					
Bez zastrzeżeń		Warunkowo	Czasowo		
Załącznik 1. A.		Załącznik 1. B.	Załącznik 1. C.		
Numer	Drobne wady cielesne, nie przeszkadzające w pełnieniu czynnej służby z bronią, a u wyćwiczonych już żołnierzy nie wykluczające zdolności do służby w polu.	Numer	Cielesne wady i ułomności, wykluczające zdolność do czynnej służby z bronią, natomiast pozwalające na służbę czynną bez broni w rezerwie, a u wyszkolonych już żołnierzy wyłączające jedynie służbę w polu.	Numer	Choroby i uszkodzenia, które tylko czasowo czynią niezdolnymi do służby, lecz mogą być usunięte lub zmniejszone do tego stopnia, że może nastąpić zupełna lub warunkowa zdolność do służby polowej lub garnizonowej (wedł. 1. A lub 1. B).
49	Nieznaczne zmiany położenia wierzchołka sercowego, małe odchylenia w sstłumieniu prawidłowej figury serca, wzmożenie tonów, nieznaczne zmiany rytmu sercowego, przejściowo przyspieszony puls, nieznaczne zwolnienie tętna, nieczyste tony sercowe (rozdzielone 1-sze uderzenie serca, pojedyncze szelesty) o ile choroby zastawek sercowych i mięśnia, jak to można wywioskować z wywiadów ogólnego i miejscowego stanu rzeczy, mogą być wykluczone.		49	Choroby serca (osierdzia, mięśni, wsierdzia) lub też wielkich naczyń.	
		51	Jednostronna przepuklina, którą można z łatwością		

Niezdolni

Dłużej		Niezdolni zupełnie	
Załącznik 1. D.		Załącznik 1. N.	
Numer	Choroby i ułomności, które wykluczają czynną służbę z bronią i w rezerwie, nie wykluczają jednak zdolności do służby bez broni, jak i w obronie krajowej. Choroby, wypisane rozstawionym drukiem, czynią niezdolnymi nawet do służby bez broni, a u wyszkolonych już żołnierzy — wykluczają nawet służbę w garnizonie. Zdolność do służby polowej zostaje przez tę kategorię wyłączona.	Numer	Ułomności i choroby, które wykluczają służbę w wojsku i w rezerwie z bronią i bez broni na stałe; czynią niezdolnymi nawet i w obronie krajowej, jak również wykluczają zdolność do służby garnizonowej wyćwiczonych już żołnierzy.
	płuc, nie wywierające szkodliwego wpływu na ogólny stan zdrowia.		objektywnie widocznych zmian w płucach.
49	Choroby serca (osierdzia, mięśnia, wsierdzia) albo wielkich naczyń, które nieznacznie obniżają cielesną zdolność.	49	Wady i choroby chroniczne serca (osierdzia, mięśni, wsierdzia) i wielkiego naczynia, które wywierają szkodliwy wpływ na ogólny stan, albo już przy nieznacznem natężeniu powodują przeszkodę w krążeniu krwi.
		50	Zniekształcenie miednicy.
51	Obustronna ruptura, która przez przepaskę przepuklinową mogłaby być powstrzymana.	51	Przepukliny, której nie można powstrzymać przepaską przepuklinową.

Z d o l n i				
Bez zastrzeżeń		Warunkowo	Czasowo	
Załącznik 1. A.		Załącznik 1. B.	Załącznik 1. C.	
Numer		Numer		
	Drobne wady cielesne, nie przeszkadzające w pełnieniu czynnej służby z bronią, a u wyćwiczonych już żołnierzy nie wykluczające zdolności do służby w polu.	Cielesne wady i ułomności, wykluczające zdolność do czynnej służby z bronią, natomiast pozwalające na służbę czynną bez broni w rezerwie, a u wyszkolonych już żołnierzy wyłączające jedynie służbę w polu.		Choroby i uszkodzenia, które tylko czasowo czynią niezdolnymi do służby, lecz mogą być usunięte lub zmniejszone do tego stopnia, że może nastąpić zupełna lub warunkowa zdolność do służby polowej lub garnizonowej (wedł. 1. A lub 1. B).
		powstrzymać przepaską rupturową*)		
			52	Choroby organów brzucha.
			54	Choroby organów moczowo-płciowych.
55	Niezbyt wielkie rozszerzenie żył krwionośnych w sznurach nasien-nych.			
		56		Małe wodniaki jąder.
57	Położenie jedno- go lub obydwu			

*) Tutaj należą także przepukliny, u których wprowadzie wnętrzości jeszcze nie wyszły pod skórę, lecz przedostały się jednak do kanału pachwinowego.

Niezdolni

Dłużej		Niezdolni zupełnie	
Załącznik 1. D.		Załącznik 1. N.	
Numer		Numer	
	Choroby i ułomności, które wykluczają czynną służbę z bronią i w rezerwie, nie wykluczają jednak zdolności do służby bez broni, jak i w obronie krajowej. Choroby, wypisane rozstawionym drukiem, czynią niezdolnymi nawet do służby bez broni, a u wyszkolonych już żołnierzy — wykluczają nawet służbę w garnizonie. Zdolność do służby polowej zostaje przez tę kategorię wyłączona.		Ułomności i choroby, które wykluczają służbę w wojsku i w rezerwie z bronią i bez broni na stałe; czynią niezdolnymi nawet i w obronie krajowej, jak również wykluczają zdolność do służby garnizonowej wyćwiczonych już żołnierzy.
52	Chroniczne bezstronnie stwierdzone cierpienia ogranów jamy brzusznej, bez znacznej szkody dla ogólnego stanu.	52	Wady lub chroniczne cierpienia organów brzucha, posiadające znaczny wpływ na ogólny stan organizmu.
53	Wielkie guzy żylakowe przy otworze stolcowym (hemoroidy).	53	Chroniczne wynicowanie кишки stolcowej, nieuleczalne przetoki кишки odchodowej.
54	Wady rozwojowe lub zwężenia cewki moczowej, przeszkadzające w oddawaniu moczu; chroniczne choroby pęcherza bez istotnej szkody dla organizmu.	54	Ciężkie cierpienia organów moczowych, które szkodliwie oddziałują na ogólny stan zdrowia.
55	Rozdęcie żył moszny i jąder, które pomimo używania suspensorjum utrudniają pełnienie służby, albo też swoją obojętnością uniemożliwiają pełnienie tejże.		
56	Wodniaki jąder lub łagodne nowotwory jąder i przyjądrza, które, o ile nie mogą być usunięte, utrudniają pełnienie służby.		
57	Położenie jednego lub obydwuch jąder w		

Z d o l n i					
Bez zastrzeżeń		Warunkowo		Czasowo	
Załącznik 1. A.		Załącznik 1. B.		Załącznik 1. C.	
Numer	Drobne wady cielesne, nie przeszkadzające w pełnieniu czynnej służby z bronią, a u wyćwiczonych już żołnierzy nie wykluczające zdolności do służby w polu.	Numer	Cielesne wady i ułomności, wykluczające zdolność do czynnej służby z bronią, natomiast pozwalające na służbę czynną bez broni w rezerwie, a u wyszkolonych już żołnierzy wyłączające jedynie służbę w polu.	Numer	Choroby i uszkodzenia, które tylko czasowo czynią niezdolnymi do służby, lecz mogą być usunięte lub zmniejszone do tego stopnia, że może nastąpić zupełna lub warunkowa zdolność do służby polowej lub garnizonowej (wedł. 1. A lub 1. B).
	jąder w podbrzuszu; utrata jednego jądra, o ile to nie powoduje widocznych cierpień.				
				63	Choroby, okaleczenia i tychże następstwa

Nie z d o l n i

Dłużej		Niezdolni zupełnie	
Załącznik 1. D.		Załącznik 1. N.	
Numer	Choroby i ułomności, które wykluczają czynną służbę z bronią i w rezerwie, nie wykluczają jednak zdolności do służby bez broni, jak i w obronie krajowej. Choroby, wypisane rozstawionych drukiem, czynią niezdolnymi nawet do służby bez broni, a u wyszkolonych już żołnierzy — wykluczają nawet służbę w garnizonie. Zdolność do służby polowej zostaje przez tę kategorię wyłączona.	Numer	Ułomności i choroby, które wykluczają służbę w wojsku i w rezerwie z bronią i bez broni na stałe; czynią niezdolnymi nawet i w obronie krajowej, jak również wykluczają zdolność do służby garnizonowej wyćwiczonych już żołnierzy.
	kanale pachwinowym, albo też w podbrzuszu, o ile to przy fizycznym trudzie sprawia faktyczne dolegliwości.		
58	Utrata lub też zanik obydwu jąder w przypuszczeniu, że to ostatnie wywrze niekorzystny wpływ na ogólny stan.	58	Poważne cierpienia organów płciowych, które stale sprawiają dolegliwości. Dwupłciowość.
59	Stale trwające osłabienie kończyny po zranieniu lub chorobie, które może być udowodnione przez zmniejszenie zdolności użycia, albo też przez zmianę kształtów.	59	Silne wydłużenia, skrócenia, skrzywienia albo zeszywnienia członków; fałszywe stawy.
		60	Chorobliwe powiększenie, zanik lub porażenie członków.
		61	Utrata jednej kończyny.
62	Pozostałe po zranieniach albo chorobach stale osłabienie wielkiego stawu, o ile jest udowodnione przez ograniczenie czynności lub zmianę kształtów; chroniczne choroby stawów bez zmiany form, które dają się wykazać przez chrzęstczenie, bolesność ruchów i t. d.	62	Chroniczne choroby i znaczne wady wielkich stawów ze znacznymi udowodnionymi przeszkodami w ich użyciu.

Z d o l n i			
Bez zastrzeżeń		Warunkowo	Czasowo
Załącznik 1. A.		Załącznik 1. B.	Załącznik 1. C.
Numer	Drobne wady cielesne, nie przeszkadzające w pełnieniu czynnej służby z bronią, a u wyćwiczonych już żołnierzy nie wykluczające zdolności do służby w polu.	NumerCielesne wady i ułomności, wykluczające zdolność do czynnej służby z bronią; natomiast pozwalające na służbę czynną bez broni w rezerwie, a u wyszkolonych już żołnierzy wyłączone jedynie służbę w polu.	NumerChoroby i uszkodzenia, które tylko czasowo czynią niezdolnymi do służby, lecz mogą być usunięte lub zmniejszone do tego stopnia, że może nastąpić zupełna lub warunkowa zdolność do służby polowej lub garnizonowej (wedł. 1. A lub 1. B).
			na kończynach górnych.
64	Zniekształcenie obojczyka, przeszkadzające w noszeniu tornistra, lecz nie tamujące ruchów ramion; podobna wada czyni niezdolnymi żołnierzy do służby, wymagającej noszenia tornistra.	64Cokolwiek przykrótkie albo w łokciu przykurczone ramię po stwierdzeniu, że ruchy w stawie są możliwe we wszystkich kierunkach, chociaż nawet w stopniu cokolwiek ograniczonym.	
66	Utrata jednego członka palca przy pełnej używalności całej ręki.	66Utrata jednego palca lub dwóch członków jednego palca (za wyjątkiem palca wielkiego i prawego wskazującego), utrata jednego członka u dwóch palców jednej ręki, jeżeli przez to w użyciu ręki lub władaniu bronią	

N i e z d o l n i

Dłużej		Niezdolni zupełnie	
Załącznik 1. D.		Załącznik 1. N.	
Numer	Choroby i ułomności, które wykluczają czynną służbę z bronią i w rezerwie, nie wykluczają jednak zdolności do służby bez broni, jak i w obronie krajowej. Choroby, wypisane rozstawionych drukiem, czynią niezdolnymi nawet do służby bez broni, a u wyszkolonych już żołnierzy — wykluczają nawet służbę w garnizonie. Zdolność do służby polowej zostaje przez tę kategorię wyłączona.	Numer	Ułomności i choroby, które wykluczają służbę w wojsku i w rezerwie z bronią i bez broni na stałe; czynią niezdolnymi nawet i w obronie krajowej, jak również wykluczają zdolność do służby garnizonowej wyćwiczonych już żołnierzy.
65	Zrośnięciem między sobą palców, bez znaczniejszej przeszkody w użyciu całej ręki.	65	Zrośnięcie między sobą palców ze znaczną przeszkodą w użyciu całej ręki.
66	Utrata jednego palca lub dwóch członków jednego palca, utrata po końcowym członku dwóch palców jednej ręki, jeżeli to utrudnia użycie ręki lub władanie bronią. *)	66	Utrata lub przeszkadzające w użyciu ręki zniekształcenie wielkiego palca.

*) Orzeczenie co do utrudnienia we władaniu bronią może być wydane tylko po porozumieniu się z odnośną władzą wojskową.

Z d o l n i					
Bez zastrzeżeń		Warunkowo		Czasowo	
Załącznik 1. A.		Załącznik 1. B.		Załącznik 1. C.	
Numer	Drobne wady cielesne, nie przeszkadzające w pełnieniu czynnej służby z bronią, a u wyćwiczonych już żołnierzy nie wykluczające zdolności do służby w polu.	Numer	Cielesne wady i ułomności, wykluczające zdolność do czynnej służby z bronią, natomiast pozwalające na służbę czynną bez broni w rezerwie, a u wyszkolonych już żołnierzy wyłączające jedynie służbę w polu.	Numer	Choroby i uszkodzenia, które tylko czasowo czynią niezdolnymi do służby, lecz mogą być usunięte lub zmniejszone do tego stopnia, że może nastąpić zupełna lub warunkowa zdolność do służby polowej lub garnizonowej (wedł. 1. A lub 1. B).
			niema istotnej przeszkody *)		
69	Zniekształcenie członków paznokciowych palców utrzymaną ruchliwością.				
70	Śkrzywienie małego palca w drugim lub trzecim stawie z zachowaniem ruchliwości w stawie pierwszym.	70	Sztywność lub zniekształcenie jednego palca o ile wskutek tego używalność całej ręki nie bardzo jest naruszona.		
		71	Zbyteczne palce, uwarunkowane w podobny sposób jak w § 70.		
72	Nieznaczne zniekształcenie lub też skrzywienie nóg, o	72	Nieznaczne, w ubraniu dostrzegalne skrócenie nogi,	72	Choroby, uszkodzenia i powstałe wsku-

*) Tużaj również winna być zaliczona utrata jednego członka jednego palca, o ile zachodzi pewne utrudnienie używania broni.

Niezdolni

Dłużej		Niezdolni zupełnie	
Załącznik 1. D.		Załącznik 1. N.	
Numer	Choroby i ułomności, które wykluczają czynną służbę z bronią i w rezerwie, nie wykluczają jednak zdolności do służby bez broni, jak i w obronie krajowej. Choroby, wypisane rozstawionym drukiem, czynią niezdolnymi nawet do służby bez broni, a u wyszkolonych już żołnierzy—wykluczają nawet służbę w garnizonie. Zdolność do służby polowej zostaje przez tę kategorię wyłączona.	Numer	Ułomności i choroby, które wykluczają służbę w wojsku i w rezerwie z bronią i bez broni na stałe; czynią niezdolnymi nawet i w obronie krajowej, jak również wykluczają zdolność do służby garnizonowej wyćwiczonych już żołnierzy.
67	Utrata dwóch palców jednej ręki (oprócz wielkiego i wskazującego).	67	Utrata więcej niż dwóch palców jednej ręki.
68	Utrata prawego palca wskazującego lub dwóch członków tegoż palca.		
69	Utrata pojedynczych członków u więcej niż dwóch palców jednej ręki.		
70	Zeszytywnienie lub skrzywienie jednego palca, jeżeli przez to będzie utrudnione używanie ręki lub władanie bronią. *)	70	Sztywność lub skrzywienie jednego palca, jeżeli przez to używanie ręki lub władanie bronią jest znacznie utrudnione.
		71	Zbyteczne palce oceniać jak w § 70.
72	Skrócenie jednej nogi, które może być wyrównane przez podwyższenie obcasa. **)		

*) Zniekształcenie członka paznokciowego przy zachowanej ruchliwości zazwyczaj nie wyklucza zdolności do służby; porównaj 1. A. 69.

**) Doświadczenie uczy, że skrócenie o 5 cm. może być wyrównane przez ukośne ustawienie miednicy i obcas 1,5 cm.

Z d o l n i		
Bez zastrzeżeń		Czasowo
Załącznik 1. A.	Załącznik 1 B.	Załącznik 1. C.
Numer	Numer	Numer
Drobne wady cielesne, nie przeszkadzające w pełnieniu czynnej służby z bronią, a u wyćwiczonych już żołnierzy nie wykluczające zdolności do służby w polu.	Cielesne wady i ułomności, wykluczające zdolność do czynnej służby z bronią, natomiast pozwalające na służbę czynną bez broni w rezerwie, a u wyszkolonych już żołnierzy wyłuczające jedynie służbę w polu.	Choroby i uszkodzenia, które tylko czasowo czynią niezdolnymi do służby, lecz mogą być usunięte lub zmniejszone do tego stopnia, że może nastąpić zupełna lub warunkowa zdolność do służby polowej lub garnizonowej (wedł. 1. A lub 1. B).
ile wskutek tego służba w poszczególnych rodzajach broni byłaby utrudniona (np. nogi kałkowato wykrzywione, nogi X i t. d.)	do wyrównania którego nie potrzeba podwyższonego obcasa i nie przeszkadzające w odbywaniu marszów.	tek tego następstwa u dolnych kończyn.
73 Nieznaczne rozdęcie żył na nogach.		
75 Zmiany kształtów nogi (jak np. stopa płaska, tak zwana szeroka lub wysoka stopa i t. d.), mogące utrudniać służbę w piechocie.	75 Silne skrzywienie wielkiego palca, powodujące u jednej lub obu stóp anormalny przyśrodkowy występ stopy.	
76 Silnie pokrzywione lub pokrywające się wzajemnie palce u nóg z reguły nie pozwalają na służbę w piechocie.		

Niezdolni

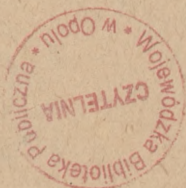
Dłużej		Niezdolni zupełnie	
Załącznik 1. D.		Załącznik 1. N.	
Numer	Choroby i ułomności, które wykluczają czynną służbę z bronią i w rezerwie, nie wykluczają jednak zdolności do służby bez broni, jak i w obronie krajowej. Choroby, wypisane rozstawionym drukiem, czynią niezdolnymi nawet do służby bez broni, a u wyszkolonych już żołnierzy—wykluczają nawet służbę w garnizonie. Zdolność do służby połowej zostaje przez tę kategorię wyłączona.	Numer	Ułomności i choroby, które wykluczają służbę w wojsku i w rezerwie z bronią i bez broni na stałe; czynią niezdolnymi nawet i w obronie krajowej, jak również wykluczają zdolność do służby garnizonowej wyćwiczonych już żołnierzy.
73	Żylaki widoczne na większej przestrzeni dolnych kończyn.	73	Żylaki na nogach, które przez stopień ich rozwoju i wielkość lub przez nieprawidłowe położenie znacznie utrudniają użycie kończyn w służbie wojskowej.
74	Wybitnie duże, odnawiające się blizny, powstałe wskutek wrzodów na podudziach.	74	Zastarzałe wrzody na podudziach, o ile są połączone z żyłami i ze zgrubieniem lub nabrzmieniem kości, albo znaczniejsze blizny na podudziach po takich wrzodach pozostałe.
74	Rozwinięte albo często z tej przyczyny zaognione płaskie stopy.	75	Stopa bryłowata, spiczasta lub w wyższym stopniu spłaszczona, albo też inne zniekształcenie nogi.
76	Znaczne, przeszkadzające w marszu zniekształcenie wielkiego palca u nogi.	76	Znaczne skrzywienie jednego lub kilku palców u nogi, jeżeli to jest przeszkodą w marszu lub noszeniu wojskowego obuwia.

Z d o l n i

Bez zastrzeżeń		Warunkowo		Czasowo	
Załącznik 1. A.		Załącznik 1. B.		Załącznik 1. C.	
Numer	Drobne wady cielesne, nie przeszkadzające w pełnieniu czynnej służby z bronią, a u wyćwiczonych już żołnierzy nie wykluczające zdolności do służby w polu.	Numer	Cielesne wady i ułomności, wykluczające zdolność do czynnej służby z bronią, natomiast pozwalające na służbę czynną bez broni w rezerwie, a u wyszkolonych już żołnierzy wyłączające jedynie służbę w polu.	Numer	Choroby i uszkodzenia, które tylko czasowo czynią niezdolnymi do służby, lecz mogą być usunięte lub zmniejszone do tego stopnia, że może nastąpić zupełna lub warunkowa zdolność do służby polowej lub garnizonowej (wedł. 1. A lub 1. B).
77	Utrata jednego palca lub jednego członka palca nogi (za wyjątkiem wielkiego), jak również zrośnięcia palców nóg między sobą.	77	Utrata lub okaleczenie kilku palców nogi, jeżeli wskutek tego marsz nie jest utrudniony. Zrośnięcia między sobą kilku palców u nóg pod tym samym założeniem.		
78	Zbyteczny, lecz swym ustawieniem nie przeszkadzający palec u nogi.	78	Kilka zbytecznych palców, jeżeli tylko nie przeszkadza to w noszeniu wojskowego obuwia.		

Niezdolni

Dłużej		Niezdolni zupełnie	
Załącznik 1. D.		Załącznik 1. N.	
Numer	Choroby i ułomności, które wykluczają czynną służbę z bronią i w rezerwie, nie wykluczają jednak zdolności do służby bez broni, jak i w obronie krajowej. Choroby, wypisane rozstawionym drukiem, czynią niezdolnymi nawet do służby bez broni, a u wyszkolonych już żołnierzy—wykluczają nawet służbę w garnizonie. Zdolność do służby polowej zostaje przez tę kategorię wyłączona.	Numer	Ułomności i choroby, które wykluczają służbę w wojsku i w rezerwie z bronią i bez broni na stałe; czynią niezdolnymi nawet i w obronie krajowej, jak również wykluczają zdolność do służby garnizonowej wyćwiczonych już żołnierzy.
	77 Utrata albo okaleczenie kilku palców u nóg lub ich części, jak również znaczne zrośnięcie palców między sobą, o ile wskutek tego zachodzi utrudnienie w odbywaniu marszów.		77 Utrata, okaleczenie lub inne nieuleczalne zniekształcenie wielkiego palca lub kilku innych palców nogi, jeżeli wskutek tego zachodzi istotne utrudnienie w chodzeniu.
Numer	78 Zbyteczne palce u nóg, jeżeli utrudniają maszerowanie.	Numer	78 Zbyteczne palce u nóg, które są istotną przeszkodą w marszu.

**Wojewódzka Biblioteka
Publiczna w Opolu**

CM 313690

000-313690-00-0

18. Regulamin
(cz. I)
19. " "
(cz. II)
20. Rząd koni
21. Szkoła Podoliceira. —.50
22. Program Kursu Oficerskiego. —.25
23. Opis i rysunki K. M. 08. 3.20
24. Obowiązki służbowe 1.30
25. Ujeżdżanie podjezdków. —.45
26. Tymcz. post. org. i instr. sl. żandarmerji. 1.—
27. Instrukcja specjalna dla żandarmerji
pełniacej służbę w głębi kraju —.50

B. W DRUKU:

1. Regulamin taborów.
2. Regulamin kawalerji.
3. Instrukcja minerska.
4. Nauka jazdy konnej.

C. W OPRACOWANIU:

1. Służba polowa.
2. Regulamin gimnastyki.
3. Regulamin artylerji: przepisy strzeleckie.
4. " " wywiad.
5. " " musztra piesza.
6. Mosty i przeprawy.
7. Regulamin piechoty.